

JULKAISIJA

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry
Ratavartijankatu 2, 00520 Helsinki
puh. (09) 229 121, fax (09) 2291 2911
www.tek.fi

ta-lehti@tek.fi

PÄÄTOIMITTAJA

HEIKKI KAUPPI
puh. (09) 2291 2200
heikki.kauppi@tek.fi

TOIMITUSPÄÄLLIKÖ

ARI ÅBERG
puh. (09) 2291 2247
ari.aberg@tek.fi

TOIMITTAJAT

ANITTA VALTONEN
puh. (09) 2291 2257
anitta.valtonen@tek.fi
HELENA ANDERSSON
puh. (09) 2291 2244
helena.andersson@tek.fi

TOIMITUSSIITEERI

LEENA SCHMANDT-HOKKANEN
puh. (09) 2291 2246
leenas@tek.fi

TOIMITUKSEN SIITEERI

MAISA NISSINEN
puh. (09) 2291 2245
maisai.nissinen@tek.fi

ILMOITUSMYyntI

TEK/Ari Åberg, puh. (09) 2291 2247
ari.aberg@tek.fi

ILMOITUSTRAFIKKI

TEK/Leena Schmandt-Hokkanen
puh. (09) 2291 2246
leenas@tek.fi

ILMOITUSHINNAT VUONNA 2003

1/1-s: 2.030 €/mv, 2.750 €/4-väri

1/2-s: 1.325 €/mv, 2.030 €/4-väri

1/4-s: 1.030 €/mv, 1.325 €/4-väri

ILMESTYMISAIKATAULU

7.2., 14.3., 11.4., 16.5., 13.6., 12.9.,
17.10., 14.11. ja 19.12.

Julkaisija varaa itselleen oikeuden ilmestymispäivien muutoksiin.

Ilmoitus- ja juttuvaraukset viisi viikkoa ennen lehden ilmestymistä. Tarkemmat mediatiedot löydät netistä.

Lehti ei vastaa ilmoittajalle mahdollisesti aiheutu-
vasta vahingosta, jos ilmoitusta ei tuotannollisista
tai muista syistä voida julkaista määrätynä päi-
vänä. Lehden vastuu virheellisestä ilmoituksesta
rajoittuu ilmoituksen hintaan. Reklamaatiot on
tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa ilmoituk-
sen julkaisemisesta.

TILAUKSET

puh. (09) 2291 2245/Maisa Nissinen
maisai.nissinen@tek.fi
Vuosikerta 45 euroa (kestotilaus, koti-
maassa), irtonumeron hinta 6 euroa (+
2,5 euron postituskulut)

OSOITTEENMUUTOKSET

JÄSENET
puh. (09) 2291 2292
ympäri vuorokauden toimiva
puhelinvastaaaja tai
jasenrekisteri@tek.fi.

MUUT TILAAJAT

puh. (09) 2291 2245/Maisa Nissinen
maisai.nissinen@tek.fi

Painopaikka:

Art-Print Oy, Helsinki
puh. (09) 7740 050

Painos: 55.000 kpl

Aikakauslehtien liiton jäsenlehti

ISSN 1459-1898

Pääkirjoitus

Heikki Kauppi

Mitäs me lottovoittajat?

YTN jatkaa kampanjointiaan ylempien toimihenkilöiden työaikojen kohtuullistamiseksi. Tänä keväänä kiinnitämme huomiota ylempien toimihenkilöiden tekemän palkattoman ylityön suureen taloudelliseen merkitykseen niin yksilölle, yritykselle kuin koko yhteiskunnallekin.

Työmarkkinatutkimukseen annettujen vastausten mukaan ylempät toimihenkilöt työskentelevät keskimäärin viisi tuntia viikossa yli työsopimuksen mukaisen työajan – suurimman osan siitä palkatta. Palkattoman ylityön määrä vastaa siten reilua kymmentä prosenttia työsopimuksen mukaisesta työajasta. Varovaisestikin arvioiden tämä merkitsee yksinkertaisen työajan mukaan laskettuna vuodessa keskimäärin ainakin 5 000 euroa ylempää toimihenkilöä kohden. Kolmenkymmenviiden vuoden työuran aikana laskuttamattoman työn arvoksi kertyy lähes 200 000 euroa – aikamoinen lottovoitto siis. Kansantalouden mittakaavassa 120 000 ylempää toimihenkilöä tekee vuodessa 16 000 vuotta ilmaista työtä, jonka arvo normaalityöajan hinnalla olisi noin 800 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä on noin puolitoista prosenttia koko kansantalouden palkkasummasta.

Ylipitkät työajat ovat säilyttäneet asemansa ylempien toimihenkilöiden keskeisenä työhön liittyvänä ongelmana, vaikka työmarkkinatutkimuksessa ilmoitettu keskimääräinen vuosityöaika onkin laskenut viidessä vuodessa noin sata tuntia. Laskeva suuntaus jatkui ainakin TEKin jäsenien osalta syksyn työmarkkinatutkimuksessa, ja ylempien toimihenkilöiden todellinen vuosityöaika näyttäisi olevan tällä hetkellä noin 1 950 tuntia. Vaikka suunta on oikea, niin tästä on tultava vielä paljon alas ennen kuin tilanteeseen voidaan olla tyytyväisiä: teollisuuden kokopäiväisten toimihenkilöiden keskimääräinen todellinen vuosityöaika on yli 200 tuntia vähemmän.

Työaikalaki koskee kaikkia palkansaajia yrityksen tai yhteisön ylintä johtoa lukuunottamatta. Myöskään YTN:n työehtosopimukset eivät salli palkattoman ylityön teettämistä toisin kuin usein yritetään uskotella. Palkattoman ylityön teettäminen on yksikäsitteisen laitonta ja sopimukseen perustumatonta, mutta ongelmana on se, että työaikalain rikkominen on heikosti sanktioitu. Painostusvoiman puutteessa ylityökäytännöt on jouduttu sopimuksissa jättämään paikallisesti sovittaviksi asioiksi, ja eteneminen on ollut hidasta. Viranomaistenkin resurssit lain toteutumisen seuraamiseksi ovat niukat, ja työsuojeluhallinnolta saadaan apua vain törkeimmissä tapauksissa.

Yksittäinen ylempi toimihenkilö on lähes mahdollottoman tehtävän edessä, jos hän yrittää yksin muuttaa yrityksen työaikakäytäntöä. Siitä huolimatta ensimmäinen askel tilanteen parantamiseen on omien esimiesten informointi. Esimiehet ovat yleensä itsekkin samassa liemessä, eikä yksittäisen esimiehen vallassa ole muuttaa yrityksen tapaa toimia. Usein käytännössä paras mahdollisuus on jatkaa ja tehostaa edelleen yrityskohtaista järjestäytymistä ylempien toimihenkilöiden yritysyhdistyksiin ja ajaa sitä kautta työaika-asiaa eteenpäin paikallisen sopimisen voimalla. Yksittäistä ylempää toimihenkilöä saatetaan uhkailla, mutta koko joukon painostaminen on jo paljon vaikeampaa. Kaikkien aktiivista panosta tarvitaan, jos haluamme saada työaika-asiat kohdaltamme entistä parempaan kuntoon.

heikki.kauppi@tek.fi